

Programma BVNT2-conferentie 28 september 2024

Lezingen (60 minuten + 30 minuten voor vragen)

Gebaren in de NT2-klas: voordelen en valkuilen (Arlette Guijt)

Tijdens deze lezing verkennen we hoe het taalniveau van leerders invloed heeft op hun afhankelijkheid van gebaren. In een eye-tracking studie aan de UvA is ontdekt dat leerders van alle niveaus (A1/A2, B1/B2 en moedertaalsprekers) altijd eerst proberen het gesproken woord te begrijpen. Pas daarna volgt, impliciet, aandacht voor gebaren. Voor A1/A2-leerders is informatie door middel van gebaren vaak compenserend, wat kan leiden tot incompleet begrip. Voor B1/B2-leerders en moedertaalsprekers zijn gebaren vooral bevestigend en komt hun begrip vaker overeen met de intentie van de spreker. Deze lezing maakt NT2-docenten bewust van zowel de voordelen als de valkuilen van het gebruik van gebaren in de klas. We sluiten af met drie concrete, direct toepasbare tips voor NT2-docenten.

Deze lezing is bedoeld voor docenten van alle niveaus.

De taalverwervingsduizendpoot: lesgeven in het hoger onderwijs buiten het taalgebied (Benjamin Bossaert)

Ben je geïnteresseerd in het onderwijs Nederlands wereldwijd? In deze lezing wordt de interculturele veelzijdigheid van het NVT-veld in het hoger onderwijs geschetst, aan de hand van boeiende casestudies. Je maakt bijvoorbeeld kennis met de basisuitrusting van een neerlandicus in Midden-Europa via een innovatief handboekenproject (KEGA). Daarnaast wordt het nieuwe netwerk iNVT belicht, dat werkt aan de ontwikkeling van een basisleergang Nederlands als vreemde taal. Door co-creatie van studiemateriaal en kennisuitwisseling wil dat netwerk de deskundigheid van NVT-docenten wereldwijd ondersteunen, zichtbaar maken en verder ontwikkelen. De toehoorders krijgen ook meer informatie over de structuur van het NVT-veld en waar ze terecht kunnen om zelf een buitenlandse ervaring op te doen.

Deze lezing is bedoeld voor NT2-docenten met interesse voor het NVT-veld, op zoek naar internationale ervaring, en voor NVT-docenten.

Waarom je eigen cultuurelementen van taalleerders moet gebruiken in de NT2-les (Julia Dingenouts)

Studies en theorieën benadrukken vaak de cruciale rol van de eigen cultuur in tweedetaalverwerving. Uit mijn recente onderzoek onder Oekraïense vluchtelingen blijkt

hoe essentieel de integratie van hun eigen cultuur is in de NT2-les. Tijdens deze lezing analyseer ik de uitkomsten van meerdere studies en maak ik de koppeling naar de dagelijkse onderwijspraktijk van NT2-docenten. Graag deel ik kennis uit verschillende studies en illustreer ik die met praktijkvoorbeelden. Het doel is om NT2-docenten te faciliteren in het optimaal inzetten van de eigen cultuur van taalleerders ter bevordering van tweedetaalverwerving en integratie.

Deze lezing is bedoeld voor alle docenten, met de nadruk op docenten die lesgeven aan volwassenen.

Presentaties (60 minuten + 30 minuten voor vragen)

Speels en effectief taalvaardigheid vergroten met *Extensive Processing Instruction* (Adriaan D'Haens)

Extensive Processing Instruction (EPI) van dr. Gianfranco Conti is een innovatieve taaldidactiek die constructies op een speelse manier automatiseert. Deze aanpak verhoogt de motivatie en verbetert de vloeiendheid en taalbeheersing. EPI heeft al veelbelovende resultaten opgeleverd in het vreemdetalenonderwijs in de Angelsaksische wereld. In deze presentatie ontdek je hoe EPI ook in de les Nederlands voor anderstaligen kan worden ingezet, geïllustreerd aan de hand van een casestudy uit Caribisch-Nederland. Deelnemers krijgen inzicht in de principes van de EPI-vreemdetalendidactiek en leren hoe deze in de praktijk kan worden toegepast. Daarnaast wordt een onderwijsinterventie besproken waarbij EPI met succes werd ingezet.

Deze presentatie is bedoeld voor alle docenten, van alle niveaus.

Instructie in de alfales. Hoe houd je als docent rekening met de interpretatie van opdrachten door alfacursisten? (Bart siekman)

Alfacursisten hebben in het algemeen weinig scholing in hun land van herkomst gehad. Daarom kan het lastig voor hen zijn om opdrachten uit lesboeken te maken of om mondelinge instructies goed te begrijpen. In deze workshop presenteren we onderzoek naar hoe alfacursisten schriftelijke opdrachten en mondelinge instructies interpreteren. We plaatsen dit onderwerp ook in een breder theoretisch kader, zodat je een dieper begrip ontwikkelt van de impact van geletterdheid op het leerproces. Verder wisselen we ervaringen uit over het geven van instructies aan alfacursisten aan de hand van een korte opdracht.

Deze presentatie is bedoeld voor docenten die lesgeven aan volwassen alfacursisten.

Welbevinden én leerprestaties verbeteren via traumasensitief lesgeven (Els Putzeys)

Ontdek tijdens deze presentatie de impact van *Adverse Childhood Experiences* (ACE's) op het leerproces en de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Je leert hoe je als leerkracht op een traumasensitieve manier kunt lesgeven (aan alle leeftijden), wat een positieve invloed heeft op het welbevinden en het gevoel van veiligheid van de leerders. Dat zijn belangrijke voorwaarden om tot leren te komen, zeker bij het leren van een andere taal.

Deze presentatie is bedoeld voor leerkrachten, leerlingenbegeleiders, beleidsondersteuners en directieleden die meer inzicht willen krijgen in traumasensitief lesgeven en de impact ervan op het onderwijsproces.

Laat je horen: denk mee over een nieuwe tool voor het verbeteren van verstaanbaarheid (Ilvi Blessenaar)

In het project VerstaanNT2 ontwikkelen we met logopedisten, docenten, leerders en taalvrijwilligers een kaartenset om de verstaanbaarheid van NT2-leerders te verbeteren. Tijdens het eerste deel van deze sessie leer je meer over de laatste ontwikkelingen in ons onderzoek op het gebied van verstaanbaarheid en de onderbouwde aanpak daarvan. We presenteren de resultaten tot nu toe en bieden een sneakpreview van het prototype van de kaartenset. In het tweede deel willen we met interactieve werkvormen jullie feedback verzamelen om zo de kaarten verder te verfijnen.

Deze presentatie is bedoeld voor alle docenten, van alle niveaus.

Maak kennis met activerende digitale tools (Nawaar Agray)

Ontdek tijdens deze presentatie verscheidene digitale tools die nuttig zijn in het NT2-onderwijs. We bespreken hoe AI-tools je lessen kunnen verrijken en welke digitale hulpmiddelen effectief zijn. We zullen praktische voorbeelden en toepassingen delen, zodat je er direct mee aan de slag kan.

Deze presentatie is bedoeld voor alle docenten, van alle niveaus.

Effectieve feedback: de kunst van het ontvangen en verwerken (Onno ter Haar)

Feedback is een krachtig middel tot leren. Daarvoor moeten cursisten die feedback wel effectief kunnen verwerken. Toch blijken ze dat vaak niet goed te kunnen. Ontdek tijdens deze presentatie hoe belangrijk het is dat feedback op taalproductie effectief wordt ontvangen en verwerkt door NT2-cursisten. Hoe beïnvloeden (cultureel) bepaalde ideeën

en verwachtingen van zowel docenten als cursisten dit proces? Het is cruciaal om te begrijpen wat er nodig is aan de kant van de ontvanger voor een succesvol feedbackproces.

Deze presentatie is bedoeld voor docenten die minstens enige ervaring hebben (basiskennis van feedback geven wordt verondersteld) en die lesgeven aan midden- en hogeropgeleiden boven niveau A2.

Versterk jezelf én je leerders met AI en digitale tools (Quinten Noppen)

Anderstalige en meertalige leerlingen hebben vaak taalondersteuning nodig. In deze sessie verkennen we hoe digitale tools en AI kunnen worden ingezet om minder taalvaardige leerders ondersteuning te bieden. In deze presentatie leer je hoe je op jouw school gebruik kunt maken van zulke tools. We gaan aan de slag met: de insluitende lezer (MS Word), live-ondertiteling in PowerPoint, Diffit, extensies voor toegankelijkheid en ChatGPT. Deze tools kunnen allemaal in de klas worden ingezet om minder taalvaardige leerlingen zelfredzamer te maken en hen te helpen bij het begrijpen van teksten en instructies.

Deze presentatie is bedoeld voor alle leerkrachten en leerlingenbegeleiders die werken met NT2-leerlingen, meertalige leerlingen en leerlingen met een taalachterstand. De nadruk ligt op (ex-)ISK/OKAN maar iedereen is welkom.

Moet de doeltaal altijd de voertaal zijn? (Sebastiaan Dönszelmann)

In de les NT2 kun je het best zoveel mogelijk Nederlands spreken om voor veel input te zorgen. Maar pikken de leerders die taal dan ook altijd op? Onderzoek naar doeltaalgebruik laat zien dat het zo simpel niet werkt. Zelfs wanneer leerders hun docent prima begrijpen is het nog maar de vraag hoeveel taal ze daarvan echt opsteken.

Is doeltaalgebruik dan zinloos? Zeker niet. Maar je moet als docent de interactie wel didactisch aanpakken. Dat doe je door het communicatiemiddel om te bouwen tot leermiddel: doeltaal-leertaal.

In deze presentatie delen we een concreet didactisch instrumentarium om de doeltaal leerzaam te leren inzetten. Good-practice videofragmenten, onderzoeksresultaten en de eigen doeltaalvaardigheden van de deelnemers komen aan bod.

Deze presentatie is bedoeld voor alle docenten en voor lerarenopleiders.

Oefenen met spreken en schrijven op B1/B2 via de gratis oefenomgeving van het Nederlandse Staatsexamen NT2 (CvTE, Bureau ICE en Cito)

Sinds januari 2023 is de oefenomgeving van het Nederlandse College voor Toetsen en Examens (CvTE) online. In deze presentatie tonen het CvTE, Bureau ICE en Cito de mogelijkheden die deze oefenomgeving zowel kandidaten als docenten biedt. De

presentatie is ook interessant voor docenten die geïnteresseerd zijn in extra oefenmateriaal voor alle vaardigheden op niveau B1 en B2, en specifiek voor spreken en schrijven.

Deze presentatie is bedoeld voor alle docenten die lesgeven aan niveaus A2, B1 en B2.

Workshops (90 minuten)

Omgaan met verschillen: versterk je diversiteitscompetentie (Annemarie Nuwenhoud)

Mensen lijken meer op elkaar dan ze van elkaar verschillen. Toch is communiceren met iemand met een heel andere achtergrond niet altijd makkelijk. Er spelen immers onbewust allerlei aannames, ongeschreven regels en waarden mee. Soms speelt cultuur daar een rol bij.

In deze interactieve workshop werk je vanuit je eigen casussen aan

- het versterken van je diversiteitscompetentie als NT2-docent;
- het vergroten van je bewustzijn over je eigen basiswaarden;
- het vergroten van je kennis over cultuurgebonden aspecten in communicatie in de NT2-les.

Deze workshop is bedoeld voor alle docenten, van alle niveaus.

Hoe ontwikkel je een geïntegreerd en taakgericht examen? (Anne Van Asseldonk)

Ervaar tijdens deze interactieve workshop hoe je taakgerichte, domeinspecifieke en geïntegreerde examens kunt ontwikkelen. Na een introductie over het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT) en over het verschil tussen NVT en NT2, krijg je praktische handvatten om zelf de stappen van de CNaVT-ontwikkelcyclus te doorlopen. In groepjes ga je zelf aan de slag met het ontwerpen van taken en het geven van feedback. Je zult geïnspireerd raken voor je eigen lespraktijk en klaar zijn om zelf taakgericht en geïntegreerd te gaan toetsen.

Deze workshop is bedoeld voor docenten NVT en NT2 die lesgeven aan taalleerders vanaf 16 jaar.

Leesplezier in alle talen: leesbevordering voor meertalige kinderen en jongeren (Bianca Versteeg)

Ontdek tijdens deze workshop hoe je een inspirerende leesomgeving kunt creëren voor meertalige leerlingen. Leer hoe je als leerkracht de taaldiversiteit in de klas kunt benutten en positief kunt inzetten om leesmotivatie te bevorderen. We gaan zelf aan de slag met diverse werkvormen en delen praktische tips om de leesvaardigheid en het leesplezier van meertalige kinderen en jongeren te versterken.

Deze workshop is bedoeld voor alle docenten die lesgeven aan kinderen en jongeren.

Samenlezen: een methodiek die voor verdieping zorgt (Ilona Plichart)

De methodiek van *Samenlezen* biedt veel oefenkansen voor mensen die Nederlands leren, ongeacht hun niveau. We vertrekken vanuit een zo literair mogelijke tekst (voor lage niveaus kunnen dat teksten zijn die op dat niveau geschreven zijn maar toch rijke woordenschat bevatten). Via een specifieke methodiek van o.a. vragen stellen, ga je verder dan begrijpend lezen, ervaren deelnemers de schoonheid van literatuur en krijgen ze authentieke spreekkansen.

Deze workshop biedt docenten de kans om de methodiek van *Samenlezen* zelf te ervaren. De deelnemers gaan meteen aan de slag met een tekst en krijgen handvatten voor implementatie in hun lessen. We zullen werken met het boek 'Wij gaan naar Amerika' én een andere tekst van een bekende Nederlandstalige auteur.

Deze workshop is bedoeld voor alle docenten, van alle niveaus.

Leesbevordering in het NT2-onderwijs: naar een meertalige en multiculturele aanpak (Camille Welie)

In deze workshop presenteren we de resultaten van een drietal studies naar leesbevordering in het (N)T2 onderwijs: twee inventarisatiestudies naar leesbevordering bij tieners en volwassenen, en één meta-analyse naar de effecten van vrij lezen op tweedetaalverwerving. Als vervolg op deze studies zijn we een meertalige en multiculturele leesbevorderingsinterventie voor het volwassenonderwijs NT2 aan het ontwikkelen.

Het doel van deze workshop is driedig:

- docenten informeren over de effecten en de stand van zaken van leesbevordering in het (N)T2-onderwijs;
- docenten tips geven om het lezen te bevorderen;
- docenten informeren en laten meedenken over de ontwikkeling van een meertalige en multiculturele leesbevorderingsaanpak.

Deze workshop is bedoeld voor alle docenten die lesgeven aan tieners en volwassenen.

Verrijk je NT2-onderwijs met film: praktische tips en creatieve werkvormen (Common Frames)

In deze workshop ontdek je de kracht van film als een effectief leermiddel in het NT2-onderwijs. Het biedt een interactieve en speelse manier om taalvaardigheid te ontwikkelen. Common Frames werkt sinds 2014 met jongeren in ISK/OKAN op het gebied van film en mediawijsheid. We delen praktische lesvormen die je direct zelf kunt inzetten en laten je ervaren hoe het is om met je leerlingen een (korte) film te maken.

Deze workshop is bedoeld voor alle docenten, van alle niveaus, met de nadruk op docenten die lesgeven aan tieners.

Hoe kun je alfaleerders helpen met leerstrategieën? (Elwine Halewijn)

In het Europese project *How to learn a Second Language* (How2LearnL2.eu) hebben we met alfacursisten leerstrategieën verkend en uitgeprobeerd. Om het gesprek over leerstrategieën te kunnen voeren met beginnende leerders, hebben we animaties gemaakt over vijf verschillende strategieclusters, met voice-overs in 8 veelvoorkomende moedertalen van cursisten.

De deelnemers aan deze workshop reflecteren op de mogelijkheden om (alfa)leerders te ondersteunen in de versterking van hun leerstrategieën, leren de materialen kennen die het project heeft opgeleverd en verkennen hun eigen mogelijkheden om de materialen in te zetten in hun eigen lesomgeving.

Deze workshop is bedoeld voor docenten die lesgeven aan alfacursisten.

Activerende werkvormen voor uitspraakonderwijs (Ghislaine Giezenaar)

Ontdek tijdens deze workshop hoe je effectief uitspraakproblemen kunt aanpakken bij NT2-leerders. We bespreken de belangrijkste uitspraakproblemen en introduceren activerende, prikkelende werkvormen die je direct kunt toepassen in je lessen.

De nadruk in deze workshop ligt op praktische toepasbaarheid. We willen zowel startende als ervaren NT2-docenten activerende werkvormen aanbieden waarmee ze uitspraak op verschillende manieren kunnen oefenen, zowel receptief als productief.

Deze workshop is bedoeld voor docenten die lesgeven aan tieners en midden- tot hoogopgeleide volwassenen.

Rekening houden met cultuurverschillen in de klas (Hanane Dauwe)

Na de presentatie van een beknopt theoretisch kader over intercultureel en cultuursensitief lesgeven gaan de deelnemers in groepjes aan de slag met praktijkcases. Daarbij leren ze direct theoretische inzichten toe te passen onder begeleiding van de presentatoren. Deze workshop richt zich op (beginnende) docenten die al theoretische kennis hebben over intercultureel en cultuursensitief lesgeven, maar die in de praktijk ondervinden dat dit niet altijd even vanzelfsprekend is. Je krijgt concrete handvatten om je lessen beter af te stemmen op een cultureel diverse groep anderstalige nieuwkomers, zowel jongeren als volwassenen.

(Beginnende) docenten die lesgeven aan tieners of volwassenen.

Interactief aan de slag met Nederlandstalige liedjes en gedichten (Helga Van Loo)

In deze workshop verkennen we de brede waaier van mogelijkheden met muziek en poëzie in de taalklas. We wagen ons aan iets meer dan klassieke luisterliedjes en invulteksten en gaan aan de slag met een heleboel interactieve werkvormen op basis van muzisch materiaal uit Vlaanderen en Nederland.

De deelnemers maken kennis met kant-en-klaar lesmateriaal dat direct toepasbaar is en leren hoe ze voorbeelden uit de workshop kunnen aanpassen naar hun eigen doelgroep en lespraktijk. Ze zullen geïnspireerd raken om zelf nieuw materiaal te bedenken bij Nederlandstalige liedjes en gedichten.

Deze workshop is bedoeld voor docenten die lesgeven aan midden- tot hoogopgeleide cursisten van alle leeftijden.

Hoe help je tieners op een motiverende manier hun woordenschat uit te breiden? (Kim Koelewijn)

Als anderstalige tieners hun woordenschatkennis willen verbeteren moeten ze veel oefenen: goed luisteren naar anderen en zelf spreken. Met name dat spreken kan lastig zijn, en zelfs een beetje eng: niemand wil fouten maken of misschien zelfs voor gek staan. Daarom is het belangrijk om opdrachten en oefeningen te kiezen die leuk en motiverend zijn, en waar iedereen aan mee durft te doen.

Deelnemers krijgen ideeën voor opdrachten aangereikt waarbinnen woordenschatuitbreiding en spreken centraal staan. We werken o.a. met goocheltrucs, muziek en foto's.

Deze workshop is bedoeld voor alle docenten die lesgeven aan tieners op niveau A2/B1.

Creatief Schrijven in het alfabetiseringsonderwijs (Schrijfprijs NT2)

In deze workshop zullen we kort de theorie en het belang van creatief en vrij schrijven bespreken. Ook introduceren we de Schrijfprijs NT2 editie 2024/2025, waar leerders uit Vlaanderen en Nederland aan kunnen meedoen. De deelnemers gaan vervolgens zelf actief aan de slag met creatief schrijven, aan de hand van voorbeelden en werkvormen die voor hun doelgroep geschikt zijn.

We beogen verscheidene doelen met deze workshop:

- De deelnemers kunnen het belang benoemen van creatief schrijven voor taalontwikkeling.
- De deelnemers kunnen met behulp van creatieve werkvormen hun cursisten inspireren om een persoonlijke tekst te schrijven rond een bepaald thema.
- De deelnemers kennen de Schrijfprijs NT2 en weten hoe ze met hun cursisten aan deze wedstrijd mee kunnen doen.
- De deelnemers kunnen voorbeelden uit voorgaande edities van de Schrijfprijs NT2 gebruiken om hun collega's en NT2-leerders enthousiast te maken voor vrij en creatief schrijven.

Deze workshop is bedoeld voor docenten alfabetisering en NT2-docenten die lesgeven aan cursisten en leerlingen op A1-niveau (tieners of volwassenen).

Creatief Schrijven op niveau B1/B2 (Schrijfprijs NT2)

In deze workshop zullen we kort de theorie en het belang van creatief en vrij schrijven bespreken. Ook introduceren we de Schrijfprijs NT2 editie 2024/2025, waar leerders uit Vlaanderen en Nederland aan kunnen meedoen. De deelnemers gaan vervolgens zelf actief aan de slag met creatief schrijven, aan de hand van voorbeelden en werkvormen die voor hun doelgroep geschikt zijn.

We beogen verscheidene doelen met deze workshop:

- De deelnemers kunnen het belang benoemen van creatief schrijven voor taalontwikkeling.
- De deelnemers kunnen met behulp van creatieve werkvormen hun cursisten inspireren om een persoonlijke tekst te schrijven rond een bepaald thema.
- De deelnemers kennen de Schrijfprijs NT2 en weten hoe ze met hun cursisten aan deze wedstrijd mee kunnen doen.
- De deelnemers kunnen voorbeelden uit voorgaande edities van de Schrijfprijs NT2 gebruiken om hun collega's en NT2-leerders enthousiast te maken voor vrij en creatief schrijven.

Deze workshop is bedoeld voor alle NT2-docenten die lesgeven aan tieners of volwassenen, met de nadruk op niveaus B1 en B2.

Duale trajecten voor laaggeletterden: hoe combineer je de ontwikkeling van taal en vaardigheden in de praktijk? (Noreen Kaland)

Hoe ontwerp je NT2-lessen binnen een duaal traject, waarbij taalverhoging, werknemersvaardigheden én de praktijk geïntegreerd worden aangeboden? We richten ons specifiek op laaggeletterden en praktijkleerders, die vaak uit de boot vallen bij dergelijke trajecten. Met deze workshop ervaar je dat duale trajecten ook voor hen mogelijk zijn.

Deze workshop is bedoeld voor (beginnende) NT2-docenten die gaan starten met een duaal traject en die rekening willen houden met laaggeletterden en praktijkleerders.

Het ERK is vernieuwd: actief aan de slag met mediatie in de klas (Thomas Stam)

Tot voor kort ging het in het Europees referentiekader voor vreemdetalenonderwijs (ERK) om de vaardigheden lezen, luisteren, schrijven, spreken en gesprekken voeren. Sinds de ERK-herziening van 2020 wordt gesproken over productie, receptie, interactie en mediatie. Waarom deze verandering en wat verstaan we precies onder productie, receptie, interactie en mediatie? In deze workshop leer je spreekopdrachten aanpassen naar mediatieopdrachten en maak je zelf een mediatieoefening.

Deze workshop is bedoeld voor alle docenten.

Panelgesprek

Uitwisseling tussen Vlaanderen en Nederland: één taalgebied, twee talen? (Peter Schoenaerts als gespreksleider)

Kun je lesmaterialen uit Vlaanderen gebruiken in Nederland, en andersom? Spreken Vlaamse docenten te Vlaams en Nederlandse docenten te Hollands? Kan meer samenwerking onze onderwijspraktijken verrijken en versterken? We gaan praten met enkele Vlamingen en Nederlanders over verschillen en overeenkomsten in onze gemeenschappelijke taal en hoe je daarmee om kunt gaan. De sprekers delen hun inzichten over Nederlands doceren binnen en buiten het taalgebied. Dit is een unieke kans om je zegje te doen, te netwerken en ideeën uit te wisselen met collega's die dezelfde passie voor taalonderwijs delen. Samen bouwen we bruggen en maken we het verschil in de klas door deze grensverleggende dialoog.

Iedereen welkom!